

วันดินโลก (World Soil Day)

วันดินโลก World Soil Day 2021

วันดินโลก (World Soil Day) “...เมื่อสภาพดินแข็งควรระเบิดหน้าดินให้ทะลุ กระทั่งให้ดิน ข้างล่างเป็นรูน้ำ กระทบมาปลูก แล้วไถพลิกดินชั้นล่างขึ้นมา ต้นกระถินซึ่งปลูกกลบลงไปจะกลายเป็นปุ๋ยอย่างดีดีกว่า การใช้ ปุ๋ยคอกในระยะเวลาเพียง ๒ ปีดินจะอยู่ในสภาพที่เพาะปลูกพืช ได้...” พระราชดำรัส ณ ศูนย์ศึกษาการ

พัฒนา ภูพาน

อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ศาสตร์พระราชากับวันดินโลก

จากการประชุมวิทยาศาสตร์ ทางดินของโลก ครั้งที่ ๑๗ ณ กรุงเทพมหานคร ในปี พ.ศ.๒๕๔๕ มีนักวิทยาศาสตร์ทางดิน จากทั่วโลกมาร่วมประชุม และมีการจัดนิทรรศการพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรดิน ทำให้ผู้เข้าร่วมประชุมประจักษ์ ถึงพระวิสัยทัศน์ในการบริหารทรัพยากรดินอย่างยั่งยืน ทรงเป็น พระมหากษัตริย์ที่สน

พระราชหฤทัยในวิทยาศาสตร์ทางดิน และผลงานของพระองค์เป็นที่ยอมรับทั้งในและต่างประเทศ

คณะกรรมการสหภาพวิทยาศาสตร์ ทางดินนานาชาติ มีมติให้วันที่ ๕ ธันวาคม ซึ่งเป็นวันคล้ายวัน พระราชสมภพของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เป็น “วันดินโลก” เพื่อสดุดีพระเกียรติคุณของพระองค์ และใช้วันนี้เป็นวันรณรงค์ให้ชาวโลกตระหนักถึงความสำคัญของทรัพยากรดิน ที่มีต่อความอยู่รอดของมวลมนุษยชาติและ สภาพแวดล้อม รวมถึงความจำเป็นต้องมีการจัดการทรัพยากร ดินอย่างยั่งยืน

แนวทางการจัดการดินของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิ พลอดุลยเดช มีหลายแนวทาง ซึ่งสามารถดำเนินการได้จริง ให้ผลเป็นรูปธรรมกับดิน ห่มดิน : ส่งความรักให้กับดิน ดินเปลือยเปล่าที่ไม่มีพืชปกคลุมอยู่ ก็เหมือนดินที่ไม่ได้รับการ ดูแลและได้รับความรัก หากปล่อยไว้นานวัน ความอุดมสมบูรณ์ และจุลินทรีย์ที่มีประโยชน์ในดินจะตาย ส่งผลให้ดินไม่มี คุณภาพ ปลูกพืชไม่ได้ผล พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช พระราชทานแนวพระราชดำริในการดูแลและรักษาดิน นั่นคือ “การห่มดิน” เพื่อให้ดินมีความชุ่มชื้น และ จุลินทรีย์ทำงานได้ดีทำให้ดินมีแร่ธาตุเพิ่มขึ้น มีความอุดมสมบูรณ์การ

ห่มดินจึงเปรียบได้กับการห่มความรักและเอาใจใส่ดิน

วิธีการห่มดิน ใช้ฟาง เศษใบไม้ เศษหญ้า หรือพรมไย ปาล์ม (wee drop) ที่ทำมาจากปาล์มที่ผ่านการรีดน้ำมันแล้วมาตะกุก ให้เป็นเส้นๆ นำมาคลุมดินบริเวณโคนต้นไม้อย่างต่อเนื่องตลอดแปลง ล้างความเค็มในดิน ลดดินเค็ม ดินเค็ม เป็นดินที่มีเกลืออยู่ในดินเป็นจำนวนมาก จากแนว พระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช จึงเป็นที่มาของโครงการแก้ไขปัญหาดินเค็ม ซึ่งมีการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณะเพื่อขนย้ายโคลนเกลือที่สะสมอยู่บนดินและทำการล้างดินในลำห้วยเพื่อให้เกลือเจือจาง สามารถใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำนั้นได้ และจากแนวพระราชดำรินี้ นำไปสู่วิธีการ ดังนี้

หญ้าแฝก: กำแพงมีชีวิต พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงเห็น ความสำคัญของ

การอนุรักษ์ดิน ซึ่งถือเป็นทรัพยากรพื้นฐานของ ชีวิตคนทุกคน ทรงมีพระราชดำริในการปลูกหญ้าแฝก ด้วยทรงเห็นถึงคุณประโยชน์ของหญ้าแฝก ในเรื่องของการลดการชะล้างพังทลายของดิน ช่วยเก็บกักตะกอนดินบนพื้นที่ลาดชันและยังช่วยฟื้นฟูทรัพยากรดิน เนื่องจากหญ้าแฝกมีคุณสมบัติที่สามารถเติบโตได้ดีในสภาพดินที่มีสารพิษ หญ้าแฝกเป็นพืชใบเลี้ยงเดี่ยวตระกูลเดียวกับข้าวโพด พบกระจายอยู่ทั่วไปตามธรรมชาติลักษณะเด่นของหญ้าแฝกคือ มีระบบรากยาวแน่นช่วยในการอุ้มน้ำแตกหน่อรวมเป็นกอแต่ไม่แผ่ขยายด้านข้างและสามารถปรับตัวกับ สภาพดินต่างๆได้ดี สร้างของดินบนของเลวดินดาน ดินแข็ง และดินลูกรัง เป็นดินเนื้อละเอียด มีน้ำหนักราก น้ำ และอากาศผ่านเข้าออกได้ยากในฤดูแล้งดินจะ แห้งแข็งแต่กระแทงรากไม้แทรกเข้าไปได้ยากจึงปลูกพืชได้ไม่ดี พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช พระราชทานแนวพระราชดำริสร้างของดีบนของเหลว ช่วย ฟื้นฟูให้ที่ดินที่เสื่อมโทรม สามารถปลูกพืชได้แปรสภาพเป็น พื้นที่เขียวชุ่มและมีสภาพแวดล้อมที่ดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัดแนวทางการสร้างของดีบนของเหลว -สร้างอ่างเก็บน้ำ ตามลำน้ำหลักเพื่อเก็บกักน้ำ รักษาความชุ่มชื้น -ปรับปรุงดินโดยใช้ปุ๋ยหมักปุ๋ยพืชสด และปลูกพืชตระกูลถั่ว และไถกลบ -ปลูกหญ้าแฝกขวางแนวลาดเทขนานกันหลายๆแนว เพื่อ ป้องกันไม่ให้หน้าดินถูกชะล้างพังทลาย วันดินโลก **World Soil Day**

โครงการวันดินโลก

๑. โครงการศึกษาฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้ม (อันเนื่องมาจากพระราชดำริ)

ตั้งอยู่ที่บ้านเขาชะงุ้ม หมู่ที่ ๒ ตำบลเขาชะงุ้ม อำเภอบัวชุม จังหวัดราชบุรี เป็นศูนย์ศึกษาวิจัยและสาธิตวิธีการฟื้นฟูปรับปรุงดินเสื่อมโทรมให้สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อเป็นรูปแบบและส่งเสริมอาชีพเกษตรกรที่อยู่ในบริเวณใกล้เคียงกับพื้นที่โครงการ ได้เรียนรู้วิธีการจัดการดิน น้ำ และพืชอย่างถูกต้อง มีความยั่งยืนไม่กระทบต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะทำให้เกษตรกรมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

๒. โครงการทดลองแก้ปัญหาดินเปรี้ยว

ด้วยพระปรีชาสามารถของในหลวง รัชกาลที่ ๙ ที่มีพระราชดำริแก้ปัญหาดินเปรี้ยวในจังหวัดนครนายก ด้วยการใช้วิธีธรรมชาติอย่างการเปลี่ยนถ่ายดินจากแปลงหนึ่งสู่แปลงหนึ่ง เพื่อลดความเปรี้ยวของดิน อีกทั้งพระองค์ยังได้พระราชทานพระราชดำริให้ใช้ปูนมาร์ลและสาหร่ายในการปรับสภาพน้ำให้ดีขึ้น และต่อมาก็ได้พระราชทานพระราชดำริให้มูลนิธิชัยพัฒนาดำเนินการศึกษาผลกระทบ ของการใช้เถ้าลอยลิกไนต์ เพื่อแก้ไขปัญหาดินเปรี้ยวเพิ่มเติมอีกด้วย

๓. โครงการหญ้าแฝก

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ได้ทรงศึกษาเรื่องการใช้หญ้าแฝกในการอนุรักษ์ดินและน้ำจากเอกสารของธนาคารโลก

ประชาสัมพันธ์ วันดินโลก (World Soil Day)

องค์การบริหารส่วนตำบลรางจระเข้ อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

สำนักปลัด งานการเกษตร
โทรศัพท์ ๐๓๕ - ๒๕๖๙๔๐